

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) เป็นการศึกษาถึงการจัดทำงบกระแสเงินสดของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครจากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาของประชากร โดยถือว่ากลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมานั้นเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการส่งแบบสอบถามให้แก่ กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างทำการตอบแบบสอบถามและส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัยเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับการตอบกลับไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติและสรุปผลการวิจัยต่อไป

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย โดยบรรยายถึงสมมติฐานในการวิจัย ประชากรและการเลือกตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น เพื่อแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนและวิธีการที่ใช้ในการวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้

สมมติฐานในการวิจัย

1. สักส่วนของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครมีการจัดทำงบกระแสเงินสดน้อยกว่า 50%

ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 35 เรื่องการนำเสนองบการเงิน ระบุว่างบการเงินที่สมบูรณ์ต้องประกอบด้วยงบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของหรือ งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จงบใดงบบหนึ่ง งบกระแสเงินสด นโยบายการบัญชีและหมายเหตุประกอบ งบการเงินและตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ระบุว่างบการเงินหมายความรวมถึงงบกระแสเงินสด จากข้อกำหนดดังกล่าวงบกระแสเงินสดถือเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินที่กำหนดให้กิจการต้องจัดทำและนำเสนอ แต่กิจการที่ไม่ใช่บริษัทมหาชนจำกัดและบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้รับการยกเว้น ไม่ต้องทำการจัดทำงบกระแสเงินสด ตามประกาศสมาคมฉบับที่ 004/2544-2546 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2544 และประกาศ ก.บช. ฉบับที่ 45 (พ.ศ. 2545) ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2545 แต่งบกระแสเงินสดเป็นงบบหนึ่งที่มีความสำคัญที่ออกถึงการได้มาและใช้ไปของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ทำให้คาดว่าจะมีบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครมี การจัดทำงบกระแสเงินสด แต่จะมีจำนวนน้อยกว่า 50% เพราะการได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดทำ ดังนั้นผู้วิจัยใช้การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าสัดส่วนของประชากร (p) เพื่อ

ทดสอบว่าสัดส่วนของประชากรเป็นไปตามที่คาดไว้หรือไม่ โดยใช้สถิติทดสอบ Z-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีสมมติฐานดังนี้

H_0 : สัดส่วนของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครมีการจัดหางบกระแสเงินสดมากกว่าหรือเท่ากับ 50%

H_1 : สัดส่วนของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครมีการจัดหางบกระแสเงินสดน้อยกว่า 50%

โดยสัดส่วน (p) หมายถึง บริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครที่มีการจัดหางบกระแสเงินสด ซึ่งผู้วิจัยทำการกำหนดรหัสให้กับบริษัทจำกัดที่มีการจัดหางบกระแสเงินสดเท่ากับ 0 และบริษัทจำกัดที่ไม่มีการจัดหางบกระแสเงินสด เท่ากับ 1 ดังนี้

เมื่อ $p =$ สัดส่วนของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร โดยที่

$$p = \begin{cases} 0 & \text{บริษัทจำกัดที่มีการจัดหางบกระแสเงินสด} \\ 1 & \text{บริษัทจำกัดที่ไม่มีการจัดหางบกระแสเงินสด} \end{cases}$$

ในการกำหนดค่าสัดส่วนเท่ากับ 50% นั้น เป็นการกำหนดจากค่าความน่าจะเป็นของการจัดหางบกระแสเงินสดที่มีความน่าจะเป็นได้ 2 ค่า คือ บริษัทมีการจัดหางบกระแสเงินสดและบริษัทไม่มีการจัดหางบกระแสเงินสด ซึ่งแต่ละค่ามีความน่าจะเป็นเท่ากับ 50% ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบค่าสัดส่วนที่ 0.5 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การทดสอบค่าสัดส่วนนี้เป็นการทดสอบแบบด้านเดียว การวิเคราะห์ผลการทดสอบ เมื่อค่าระดับนัยสำคัญที่คำนวณได้จากสถิติทดสอบมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงยอมรับ H_0 แสดงว่าสัดส่วนของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครมีการจัดหางบกระแสเงินสดมากกว่าหรือเท่ากับ 50%

ในทางตรงกันข้ามเมื่อค่าระดับนัยสำคัญที่คำนวณได้จากสถิติทดสอบมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงปฏิเสธ H_0 นั่นคือยอมรับ H_1 แสดงว่าสัดส่วนของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครมีการจัดหางบกระแสเงินสดน้อยกว่า 50%

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้วิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน อันประกอบด้วย ต้นทุนการจัดทำ ความรู้ความสามารถของผู้จัดทำบัญชี ระยะเวลาการจัดทำ ความยากง่ายในการจัดทำ มาตรฐานการบัญชีให้แนวทางเลือก ความต้องการของผู้บริหาร

ความต้องการของผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงินมีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้วิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน

เนื่องจากการเลือกใช้วิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเลือกใช้วิธีทางตรงหรือวิธีทางอ้อม ย่อมจะต้องมีมูลเหตุจูงใจหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลให้กิจการเลือกใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง ทำให้คาดว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้วิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน ดังนั้นผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ และนำสมการความถดถอยที่ได้ไปประมาณหรือพยากรณ์ค่าตัวแปรตาม จะใช้เมื่อตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงกลุ่มที่มีค่าได้เพียง 2 ค่า (Dichotomous Variable) โดยสมการความถดถอยโลจิสติกอยู่ในรูปแบบ ดังนี้

$$Y = \frac{1}{1 + e^{-Z}} \quad \text{เมื่อ } Z = B_0 + B_1X_1 + B_2X_2 + \dots + B_7X_7$$

โดย B_0 และ B_1 ถึง B_7 เป็นสัมประสิทธิ์ที่ประมาณได้จากข้อมูล

Y เป็นตัวแปรตาม

X เป็นตัวแปรอิสระ

e เป็นลอการิธึมธรรมชาติ (natural logarithms) มีค่าประมาณ 2.718

การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกมีเงื่อนไขในการทดสอบ ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ X 's อาจจะเป็นข้อมูลชนิด Dichotomous Variable มีค่าได้เพียง 2 ค่า หรือเป็นสเกลอันดับ (Interval Scale) และสเกลอัตราส่วน (Ratio Scale) ก็ได้
2. ค่าคาดหวังของค่าคาดเคลื่อนเป็นศูนย์ หรือ $E(e) = 0$
3. e_i และ e_j เป็นอิสระกัน
4. e_i และ X_i เป็นอิสระกัน
5. ตัวแปรอิสระไม่ควรมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ควรเกิดปัญหา Multicollinearity

ดังนั้นผู้วิจัยทำการตั้งสมมติฐานดังนี้

H_0 : ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้วิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน

H_1 : ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้วิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กับวิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน

โดยตัวแปรตาม (Y) หมายถึง วิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีค่าได้เพียง 2 ค่า ผู้วิจัยทำการกำหนดรหัสให้รูปแบบวิธีทางตรง เท่ากับ 0 และรูปแบบวิธีทางอ้อม เท่ากับ 1 ดังนี้

เมื่อ Y = วิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน โดย

$$Y = \begin{cases} 0 & \text{วิธีทางตรง} \\ 1 & \text{วิธีทางอ้อม} \end{cases}$$

และตัวแปรอิสระ (X) หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเลือกใช้วิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน โดย

x_1 = คำนวณการจัดทำ

x_2 = ความรู้ความสามารถของผู้จัดทำบัญชี

x_3 = ระยะเวลาการจัดทำ

x_4 = ความยากง่ายในการจัดทำ

x_5 = มาตรฐานการบัญชีให้แนวทางเลือก

x_6 = ความต้องการของผู้บริหาร

x_7 = ความต้องการของผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน

x_8 = อื่น ๆ

ซึ่งจากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำงบกระแสเงินสด พบว่าการจัดทำงบกระแสเงินสดวิธีทางตรงมีความยุ่งยากและซับซ้อนมากกว่าวิธีทางอ้อม นอกจากนี้มีประโยชน์ที่แตกต่างกันอีกด้วย ดังนั้นจึงทำให้เกิดปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาทั้งหมด คือ ทำให้กิจการที่จะจัดทำงบกระแสเงินสดวิธีทางตรงต้องใช้ต้นทุนที่สูงกว่าวิธีทางอ้อมในการจัดทำงบกระแสเงินสด ไม่ว่าจะเป็นการมีระบบฐานข้อมูลที่ดี การต้องจ้างบุคลากรเพิ่มเติมหรือจ้างสำนักงานบัญชีภายนอก เป็นต้น ต้องใช้ผู้จัดทำบัญชีที่มีความรู้ความสามารถสูงกว่าผู้จัดทำบัญชีวิธีทางอ้อม ระยะเวลาการจัดทำวิธีทางตรงย่อมยาวกว่าวิธีทางอ้อม และวิธีทางตรงมีความยากมากกว่าวิธี

ทางอ้อม นอกจากนี้ปัจจัยเรื่องมาตรฐานการบัญชีให้แนวทางเลือก คือ ไม่มีการบังคับว่าแต่ละกิจการต้องจัดทำงบกระแสเงินสดวิธีใด กิจการสามารถที่จะเลือกจัดทำได้เองจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับวิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน และความต้องการของผู้บริหาร ตลอดจนผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงินก็มีผลต่อการเลือกวิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานด้วย เพราะวัตถุประสงค์และความต้องการนำ งบกระแสเงินสดมาใช้ของแต่ละกิจการย่อมแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาทั้งหมดด้วยที่มีผลต่อการเลือกใช้วิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน

การวิเคราะห์ผลการทดสอบจะทำการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ แต่ละตัว เมื่อค่าสถิติระดับนัยสำคัญที่คำนวณได้จากสถิติทดสอบมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงยอมรับ H_0 แสดงว่าปัจจัยนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน

ในทางตรงกันข้ามเมื่อค่าระดับนัยสำคัญที่คำนวณได้จากสถิติทดสอบมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงปฏิเสธ H_0 นั่นคือยอมรับ H_1 แสดงว่าปัจจัยนั้นมีความสัมพันธ์กับวิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน

3. กิจการที่มีการวิเคราะห์งบกระแสเงินสดได้รับประโยชน์มากกว่ากิจการที่ไม่มีการวิเคราะห์งบกระแสเงินสด

เนื่องจากการจัดทำงบกระแสเงินสดจะเป็นลักษณะของการจัดทำเพียงเพื่อทราบว่ามีกิจการได้มาและใช้ไปของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด แต่ไม่มีการนำมาวิเคราะห์เพื่อประเมินและสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการจัดทำงบกระแสเงินสด เหมือนการวิเคราะห์งบดุลและงบกำไรขาดทุน ทำให้คาดว่าหากกิจการมีการวิเคราะห์งบกระแสเงินสดจะได้รับประโยชน์มากกว่ากิจการที่ไม่มีการวิเคราะห์งบกระแสเงินสด ดังนั้นผู้วิจัยใช้การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองประชากร เพื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้สถิติทดสอบ Z-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีสมมติฐานดังนี้

H_0 : กิจกรรมที่มีการวิเคราะห์ห้งบกระแสเงินสดได้รับประโยชน์น้อยกว่าหรือเท่ากับกิจกรรมที่ไม่มีการวิเคราะห์ห้งบกระแสเงินสด

H_1 : กิจกรรมที่มีการวิเคราะห์ห้งบกระแสเงินสดได้รับประโยชน์มากกว่ากิจกรรมที่ไม่มีการวิเคราะห์ห้งบกระแสเงินสด

โดยตัวแปรอิสระ (X) หมายถึง กลุ่มประชากรคือบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครผู้วิจัยทำการแบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีการวิเคราะห์ห้งบกระแสเงินสดกำหนดรหัสเท่ากับ 0 และกลุ่มที่ไม่มีการวิเคราะห์ห้งบกระแสเงินสดได้กำหนดรหัสเท่ากับ 1 ดังนี้

เมื่อ $X =$ บริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร โดยที่

$$X = \begin{cases} 0 & \text{บริษัทจำกัดที่มีการวิเคราะห์ห้งบกระแสเงินสด} \\ 1 & \text{บริษัทจำกัดที่ไม่มีการวิเคราะห์ห้งบกระแสเงินสด} \end{cases}$$

และตัวแปรตาม (Y) หมายถึงประโยชน์ที่ได้รับจากงบกระแสเงินสดของแต่ละกลุ่ม ผู้วิจัยทำการแบ่งประโยชน์ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิเคราะห์ห้งบกระแสเงินสดกำหนดรหัสเท่ากับ 0 และประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำงบกระแสเงินสดกำหนดรหัสเท่ากับ 1 ดังนี้

เมื่อ $Y =$ ประโยชน์ที่ได้รับจากงบกระแสเงินสด โดยที่

$$Y = \begin{cases} 0 & \text{ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิเคราะห์ห้งบกระแสเงินสด} \\ 1 & \text{ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำงบกระแสเงินสด} \end{cases}$$

การวิเคราะห์ผลการทดสอบ เมื่อค่าระดับนัยสำคัญที่คำนวณได้จากสถิติทดสอบมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงยอมรับ H_0 แสดงว่ากิจกรรมที่มีการวิเคราะห์ห้งบกระแสเงินสดได้รับประโยชน์น้อยกว่าหรือเท่ากับกิจกรรมที่ไม่มีการวิเคราะห์ห้งบกระแสเงินสด

ในทางตรงกันข้ามเมื่อค่าระดับนัยสำคัญที่คำนวณได้จากสถิติทดสอบมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่กำหนดไว้ ดังนั้นจึงปฏิเสธ H_0 นั่นคือยอมรับ H_1 แสดงว่ากิจกรรมที่มีการวิเคราะห์ห้งบกระแสเงินสดได้รับประโยชน์มากกว่ากิจกรรมที่ไม่มีการวิเคราะห์ห้งบกระแสเงินสด

4. กิจกรรมที่ใช้วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสด (Cash Flows Ratios) มากที่สุด

เนื่องจากเทคนิคการวิเคราะห์งบกระแสเงินสดประกอบด้วย การใช้วิธีการวิเคราะห์แบบภาพรวม (Total Cash Flow Analysis) การใช้วิธีการวิเคราะห์ส่วนร่วม (Common Size) การใช้วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสด (Cash Flows Ratios) การใช้วิธีการวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) แต่การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเป็นที่นิยมกันอย่างมากในการวิเคราะห์งบดุลและงบกำไรขาดทุน ทำให้คาดว่าวิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสด (Cash Flows Ratios) จะมีการใช้มากที่สุดด้วย เพราะเป็นวิธีที่มีส่วนสัมพันธ์ของงบกระแสเงินสด งบดุลและงบกำไรขาดทุน กล่าวคือ มีการใช้ตัวเลขจากทุกงบมาทำการวิเคราะห์ ดังนั้นผู้วิจัยใช้การประมาณค่าสัดส่วนแบบช่วงของประชากรเพื่อทดสอบว่าบริษัทจำกัดมีการใช้วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสดมากที่สุดตามที่คาดไว้หรือไม่ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีสมมติฐานดังนี้

H_0 : วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสด (Cash Flows Ratios) มีการใช้น้อยกว่าหรือเท่ากับวิธีการวิเคราะห์อื่น

H_1 : วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสด (Cash Flows Ratios) มีการใช้มากกว่าวิธีการวิเคราะห์อื่น

โดยสัดส่วน (p) หมายถึง การใช้วิธีการวิเคราะห์แบบต่าง ๆ ประกอบด้วยการใช้วิธีการวิเคราะห์แบบภาพรวม (Total Cash flow Analysis) การใช้วิธีการวิเคราะห์ส่วนร่วม (Common Size) การใช้วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสด (Cash Flow Ratio) และ การใช้วิธีการวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) โดยผู้วิจัยทำการกำหนดครุหัดดังนี้ การใช้วิธีการวิเคราะห์แบบภาพรวมให้รหัสเท่ากับ ภาพรวม การใช้วิธีการวิเคราะห์ส่วนร่วมให้รหัสเท่ากับ ส่วนร่วม การใช้วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสดให้รหัสเท่ากับ อัตราส่วน และ การใช้วิธีการวิเคราะห์แนวโน้มให้รหัสเท่ากับแนวโน้ม ดังนี้

เมื่อ p = การใช้วิธีการวิเคราะห์แบบต่าง ๆ โดยที่

$p =$	}	ภาพรวม	การใช้วิธีการวิเคราะห์แบบภาพรวม
		ส่วนร่วม	การใช้วิธีการวิเคราะห์ส่วนร่วม
		อัตราส่วน	การใช้วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสด
		แนวโน้ม	การใช้วิธีการวิเคราะห์แนวโน้ม

การวิเคราะห์ผลการทดสอบ โดยการนำค่าในช่อง 95% Confidence Interval of the Difference ของผลการทดสอบมาดูว่าช่วงค่าสัดส่วนที่ประมาณได้อยู่ในช่วงที่คาบเกี่ยวกันหรือไม่ หากช่วงค่าสัดส่วนที่ได้จากการทดสอบมีการคาบเกี่ยวกัน แสดงว่าการใช้วิธีการวิเคราะห์แบบต่าง ๆ ที่คาบเกี่ยวกันนั้นมีการใช้ที่ใกล้เคียงกันหรือการใช้ไม่มีความแตกต่างกัน หากช่วงค่าสัดส่วนที่ได้จากการทดสอบไม่มีการคาบเกี่ยวกัน แสดงว่าการใช้วิธีการวิเคราะห์แบบต่าง ๆ ที่ไม่คาบเกี่ยวกันนั้นมีการใช้ที่แตกต่างจากการใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอื่น ซึ่งในการพิจารณาความแตกต่างดังกล่าวว่ามีการใช้มากหรือน้อยนั้นดูจากค่าสัดส่วนที่คำนวณได้ หากค่าสัดส่วนที่คำนวณได้มีค่าใกล้เคียง 1 แสดงว่ามีการใช้วิธีการวิเคราะห์นั้นมาก และในทางตรงกันข้ามหากค่าสัดส่วนที่คำนวณได้มีค่าใกล้เคียง 0 แสดงว่ามีการใช้วิธีการวิเคราะห์นั้นน้อย

หากช่วงค่าสัดส่วนที่คำนวณได้จากการทดสอบของการใช้วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสดมีการคาบเกี่ยวกันกับการใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอื่น ดังนั้นจึงยอมรับ H_0 แสดงว่าวิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสด (Cash Flows Ratios) มีการใช้น้อยกว่าหรือเท่ากับวิธีการวิเคราะห์อื่น

ในทางตรงกันข้าม หากช่วงค่าสัดส่วนที่คำนวณได้จากการทดสอบของการใช้วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสดไม่มีการคาบเกี่ยวกันกับการใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอื่น แสดงว่ามีการใช้วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสดแตกต่างจากการใช้วิธีการวิเคราะห์อื่น ดังนั้นจึงทำการพิจารณาช่วงค่าสัดส่วนที่คำนวณได้จากการทดสอบว่ามีค่าใกล้เคียง 0 หรือ 1 หากค่าใกล้เคียง 1 ดังนั้นจึงปฏิเสธ H_0 นั่นคือยอมรับ H_1 แสดงว่าวิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนกระแสเงินสด (Cash Flows Ratios) มีการใช้มากกว่าวิธีการวิเคราะห์อื่น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sampling)

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทจำกัดที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสถานะภาพคงอยู่และมีทุนจดทะเบียนตั้งแต่ 10 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 50 ล้านบาท จำนวนทั้งสิ้น 23,198 บริษัท (ข้อมูล ณ วันที่ 4 กันยายน 2547) ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรตามทุนจดทะเบียนนั้น เป็นเพราะว่าบริษัทจำกัดที่มีลักษณะการดำเนินงานที่ซับซ้อนและบริษัทที่มีขนาดใหญ่ย่อมต้องการการบริหารจัดการเกี่ยวกับเงินสมมากขึ้น และมีระบบการควบคุมภายในที่ดี จึงมีความจำเป็นให้มีการจัดทำงบกระแสเงินสด

ผู้วิจัยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในเขตกรุงเทพมหานครโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มเลือกอย่างง่าย (Simple

Random Sampling) ซึ่งเป็นวิธีการเลือกตัวอย่างที่ทุก ๆ หน่วยของประชากรจะมีโอกาสถูกเลือกขึ้นมาเป็นตัวอย่างเท่า ๆ กัน โดยใช้วิธีการเปิดตารางเลขสุ่ม (Random Number Table)

ในการคัดเลือกขนาดตัวอย่างที่ต้องการนั้น ผู้วิจัยได้คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรทางสถิติของ ดร. สุชาติ กิรนนนท์. (2538) ดังต่อไปนี้

ขนาดตัวอย่าง

ขนาดตัวอย่างคำนวณหาได้จากสูตรทางสถิติ ดังต่อไปนี้

$$n_0 = \frac{Z^2 PQ}{E^2}$$

$$n = \frac{n_0}{1 + n_0 / N}$$

เมื่อกำหนดระดับความเชื่อมั่นให้เท่ากับ 95% และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 โดยที่

- n = ขนาดของตัวอย่าง
 n_0 = ค่าประมาณขนาดตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 E = ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณสัดส่วนประชากร (p) ด้วยค่าสัดส่วนตัวอย่าง (\hat{p})
 P = สัดส่วนประชากรของลักษณะที่สนใจ
 Q = สัดส่วนประชากรของลักษณะที่ไม่สนใจ

$$n_0 = \frac{(1.96)^2 (0.5) (0.5)}{(0.05)^2} = 384.16$$

$$n = \frac{384.16}{1 + 384.16 / 23,198}$$

$$n = 377.9091$$

ขนาดตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณมีค่าประมาณ 377.9091 บริษัท ซึ่งผู้ทำวิจัยจะทำการจัดส่งแบบสอบถามไปยังบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานครที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จำนวนทั้งสิ้น 378 บริษัท

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (คูตัวอย่างของแบบสอบถามได้ในภาคผนวก ก) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสอบถามขึ้น โดยมีการดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ บทความและเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดทำงบกระแสเงินสดทั้งของในประเทศและต่างประเทศ
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาออกแบบแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่ได้ในขั้นต้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สอบทาน และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่าง จำนวน 100 บริษัท เพื่อทดสอบแบบสอบถามเบื้องต้น (Pretest) เพื่อให้เนื้อหาของข้อคำถามในแบบสอบถามมีความถูกต้อง ครบถ้วน อ่านเข้าใจง่าย ชัดเจน และตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. นำผลที่ได้จากการทดสอบแบบสอบถามเบื้องต้นไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม และให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สอบทานความถูกต้อง ครบถ้วน และความชัดเจนของข้อคำถามในแบบสอบถามอีกครั้ง ทำให้ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตของแบบสอบถามจะเกี่ยวข้องกับการจัดทำงบกระแสเงินสดของบริษัท จำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร เนื้อหาในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกิจการ ลักษณะคำถามเป็นคำถามที่มีตัวเลือกให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อเดียวและแบบให้ผู้ตอบเลือกตอบได้หลายข้อ จำนวน 4 ข้อ ดังนี้ ลักษณะของกิจการ อายุของกิจการ จำนวนพนักงาน และประเภทของธุรกิจ

ตอนที่ 2 การจัดทำงบกระแสเงินสด ลักษณะคำถามเป็นคำถามที่มีตัวเลือกให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อเดียวและแบบให้ผู้ตอบเลือกตอบได้หลายข้อ การจัดลำดับและคำถามแบบ

ปลายเปิด จำนวน 10 ข้อ ดังนี้ กิจกรรมมีการจัดทำงบประมาณสรรเสริญสวด รูปแบบการจัดทำและนำเสนอของ งบประมาณสรรเสริญสวดในส่วนของกิจกรรมดำเนินงาน ปัจจัยที่มีผลต่อกิจกรรมในการคำนวณงบประมาณสรรเสริญสวด สุนทรียภาพการดำเนินงาน ประโยชน์ที่กิจการได้รับจากการจัดทำงบประมาณสรรเสริญสวด ปัญหาและ อุปสรรคในการจัดทำงบประมาณสรรเสริญสวด ความช่วยเหลือหรือคำแนะนำในการจัดทำงบประมาณสรรเสริญสวด การใช้งบประมาณสรรเสริญสวดในการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ เหตุที่กิจการไม่ใช้งบประมาณสรรเสริญสวดในการ วิเคราะห์ วิธีการวิเคราะห์งบประมาณสรรเสริญสวด ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิเคราะห์งบประมาณสรรเสริญสวด

ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามที่ส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการทดสอบ แบบสอบถามเบื้องต้นก่อนนำไปใช้จริง (Pretest) จะถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ (Reliability Analysis) ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบว่าเครื่องมือจะ ให้ผลที่เหมือนกันหรือสอดคล้องกันในทุกครั้งที่ใช้วัดผลหรือไม่ เพื่อนำมาแก้ไขและปรับปรุง เครื่องมือก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง การทดสอบความเชื่อถือได้มีหลายวิธีแต่การศึกษานี้ เลือกใช้วิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) โดยพิจารณาจากค่า Cronbach's Alpha ซึ่งแสดงได้ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงการทดสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	ค่า Cronbach's Alpha
แบบสอบถาม	.949

จากตารางข้างต้นพบว่า ค่า Cronbach's Alpha ของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.949 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นนั้นมีความน่าเชื่อถือในระดับสูงและอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถยอมรับได้ ดังนั้นแบบสอบถามจึงสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากทำการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะทำการทดสอบแบบสอบถามในเบื้องต้น (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100บริษัท เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และหลังจากนั้นจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเวลาเดือนตุลาคม 2547 ถึงเดือนธันวาคม 2547 รวมระยะเวลา 3 เดือน โดยจัดส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์และแนบจดหมาย

สำหรับตอบแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัยเพื่อนำมาทำการตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องและคัดแยกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ออกมา นำไปวิเคราะห์และประมวลผล หากแบบสอบถามมีจำนวนน้อยผู้วิจัยก็จะทำการติดตามแบบสอบถามที่ได้จัดส่งไปและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อจัดส่งแบบสอบถามเพิ่มเติม โดยแบบสอบถามทุกฉบับจะมีการให้เลขที่ของแบบสอบถามไว้ล่วงหน้าเพื่อความสะดวกในการติดตามแบบสอบถามกลับคืน

การวิเคราะห์ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistic Package for Social Sciences หรือ SPSS) มาใช้ในการประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยจะใช้ค่าทางสถิติมาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกิจการและการจัดทำงบกระแสเงินสดของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย การแสดงจำนวนความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าความแปรปรวน (Variance)

2. สถิติเชิงสรุปอ้างอิง (Inference Statistic) ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย การทดสอบค่าสัดส่วนของประชากรว่าการแจกแจงของประชากรว่าเป็นไปตามที่คาดไว้หรือไม่ (Binomial Test) การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองประชากรและการประมาณค่าสัดส่วนแบบช่วงของประชากร

เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น

จากคำถามที่มีลักษณะเป็นการสอบถามความคิดเห็นที่กำหนดเป็นช่วงเปอร์เซ็นต์ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อวิธีการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำและการวิเคราะห์งบกระแสเงินสด ความรู้ความเข้าใจในการอธิบายผลการวิเคราะห์ เป็นต้น ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การเทียบระดับความคิดเห็นไว้ดังนี้

ช่วงเปอร์เซ็นต์	เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น		
1 – 25%	มากที่สุด	หรือ	ดีที่สุด
26 – 50%	มาก	หรือ	ดี
51 – 75%	ปานกลาง	หรือ	พอใช้
76 - 100%	น้อย	หรือ	แย่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย